

7 Οκτωβρίου 2014

Εργαλείο για ένα καλύτερο κόσμο, τα ανθρώπινα δικαιώματα

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Τα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελούν ένα εργαλείο στην προσπάθεια να προσδώσουμε μια καλύτερη εικόνα στον κόσμο μας. Αποτελούν ένα ακόμη μέσο για να γίνει ο ανθρώπινος κόσμος λιγότερο βίαιος, άδικος και καταπιεστικός. Υπηρετούν τις αξίες της ειρήνης, της ελευθερίας, της δικαιοσύνης και της ισότητας. Δεν αποτελούν κριτήριο ορθοπραξίας αλλά δικαιοπραξίας.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν αναλαμβάνουν την καθοδήγησή μας, την ηθική μας τελείωση, την προώθησή μας στον παράδεισο. Προσπαθούν απλά να μας εξασφαλίσουν το δικαίωμα ανεμπόδιστα να αναζητούμε και να έχουμε ιδεολογία, ηθική, πίστη και ζωή της δικής μας επιλογής με μοναδικό περιορισμό την ελεύθερη και ανεμπόδιστη έκφραση και όλων των άλλων ανθρώπων, που βρίσκονται γύρω μας. Δεν είναι «ευαγγέλιο», δεν είναι θρησκεία. Δεν είναι φιλοσοφικό σύστημα, ούτε «αλήθεια, που σώζει». Απαιτούν απλά ένα στοιχειώδη αλληλοσεβασμό μεταξύ των ανθρώπων, λιγότερη βαρβαρότητα, περισσότερο σεβασμό, λιγότερη εκμετάλλευση.

Η ορθοδοξία υπηρετεί το ανθρώπινο πρόσωπο, την εικόνα του Θεού, τον μέτοχο στις θείες ενέργειες.

Τα δικαιώματα τα έχει κανείς απλά και μόνο επειδή είναι ένας άνθρωπος, επειδή ανήκει στο είδος «άνθρωπος». Οι συχνές καταδίκες της χώρας μας από το ευρωπαϊκό δικαστήριο του Στρασβούργου[1] για ελλιπή προστασία της θρησκευτικής ελευθερίας, για άθλιες συνθήκες στο σωφρονιστικό σύστημα, για ατιμωρησία των δημοσίων λειτουργών, για καθυστερήσεις στην απόδοση της δικαιοσύνης, για τα αυταρχικά προνόμια του ελληνικού δημοσίου εις βάρος των ιδιωτών και της ατομικής ιδιοκτησίας, μας διατηρούν ψηλά στις θέσεις των

χωρών με τις περισσότερες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων [2].

Ο σεβασμός των δικαιωμάτων του ανθρώπου είναι πλέον αδιαπραγμάτευτος όρος για τη νομιμότητα της κρατικής δράσης. Οι καταδίκες βέβαια της χώρας μας αλλά και των άλλων χωρών της ευρωπαϊκής ένωσης μαρτυρούν το αντίθετο. Πρόκειται ουσιαστικά για μια πολιτική και νομική ρητορεία, η οποία απέχει σημαντικά από την πραγματικότητα της κρατικής αναληψίας έναντι των φτωχών και ανίσχυρων ομάδων του πληθυσμού. Άλλωστε όλοι μας είμαστε μάρτυρες τέτοιων περιστατικών κρατικής αναληψίας και καταπάτησης δικαιωμάτων των πολιτών στην υγεία, στην παιδεία, στην εργασία και αλλού ιδιαίτερα στην παρούσα περίοδο της κρίσης.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι άμεσα συνδεδεμένα με τη δημοκρατία, αποτελούν τον πυρήνα των συνταγματικών κειμένων και ο σεβασμός τους τα καθιστά κριτήριο της ποιότητας του πολιτεύματος.

Η ιστορία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων είναι ο καταλύτης στην ανάδειξη της αξίας τους. Υπήρξαν αντικείμενο επαναστάσεων και στοίχισαν πολύ αίμα στους λαούς, που αγωνίστηκαν για την κατάκτησή τους.

Πολλοί είναι εκείνοι, που αμφισβητούν την αξία τους, είναι αυτοί που σε κάποιες άλλες εποχές - πριν τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία - δε θα μπορούσαν καν να εκφράσουν τις απόψεις, που φυσικά δε θα είχαν, διότι θα ανήκαν στη μεγάλη μάζα των αναλφάβητων και ασήμαντων με τη μοίρα των οποίων δε θα ασχολούνταν κανείς.

Τα ανθρώπινα δικαιώματα πέρα από κάθε αμφισβήτηση άλλαξαν τη μορφή του κόσμου και εξακολουθούν να τον αλλάζουν από την εμφάνισή τους μέχρι σήμερα. Ο σημερινός άνθρωπος μπορεί να απαιτεί το σεβασμό του κράτους - της όποιας εξουσίας - για τον εαυτό του αλλά και για τον πολιτισμό του, την ιστορία του, το περιβάλλον του, να καταφεύγει σε διεθνείς οργανισμούς αναζητώντας το δίκαιο των αιτημάτων του. Όλοι μας στο άκουσμα όλων των θετικών συνεπειών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων κάνοντας μια μικρή περιήγηση σε όσα συμβαίνουν στον κόσμο μας σήμερα αναρωτιόμαστε γιατί παρόλα αυτά εξακολουθεί να υπάρχει πείνα, δυστυχία, πόλεμος, καταπίεση, αδικία, φτώχεια, ρατσισμός, εθνικισμός, εκμετάλλευση, ανεργία, έλλειψη κοινωνικής πρόνοιας, βασανιστήρια, καταπάτηση της αξιοπρέπειας, ανισότητα, κλπ. Είναι η γνωστή ιστορία του πώς βλέπει κανείς το ποτήρι, μισογεμάτο ή μισοάδειο. Φυσικά και δεν μπορεί να είναι κανείς υπερήφανος για την κατάσταση στην οποία βρίσκεται σήμερα η ανθρωπότητα. Ωστόσο, δεν μπορεί εξίσου να μην αναγνωρίσει την πρόοδο, που έχει συντελεστεί σε σχέση με το παρελθόν. Τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν είναι το μαγικό ραβδί,

που θα μεταβάλλει μαγικά τον κόσμο. Δεν επιδιώκουν κάτι τέτοιο. Προσπαθούν να θωρακίσουν τον ανίσχυρο με όσο το δυνατό περισσότερα νομικά εργαλεία για την προστασία του.

Η ανθρώπινη βαρβαρότητα, που τόσο συχνά στην ανθρώπινη ιστορία εκδηλώθηκε μέσω των πολέμων, βρίσκει διαρκώς νέους τρόπους για να εκδηλώνεται και στην περίοδο της ειρήνης. Δεν είναι τυχαία η έκφραση, που συχνά ακούμε τα τελευταία τρία χρόνια, έναν «οικονομικό πόλεμο», με πραγματικά θύματα χιλιάδες ανθρώπους. Δεν είναι επίσης τυχαίο, που πολλοί επισημαίνουν την πιθανότητα εξέγερσης του λαού, άλλοι βλέποντάς την ως κίνδυνο για την κοινωνική σταθερότητα και άλλοι ως αναγκαία για την ανάσχεση της κοινωνικής αποσύνθεσης.

[1]MichelineRlshay, ό.π.,σ.13

[2] Ό.π., σ.14

Παρατήρηση: Συνεχίζουμε τη δημοσίευση με τη μορφή σειράς άρθρων της εργασίας “ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ: ΤΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗΝ ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΑΠΟΔΟΧΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΟΡΕΥΣΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ” του θεολόγου Παναγιώτη Πολυχρονόπουλου,